

A SÓ

feldolgozó segédanyag a Ciróka Bábszínház előadásához
6 éven felülieknek



Író: **Kolozsi Angéla**
Dramaturg: **Dobák Livia**
Tervező: **Mátravölgyi Ákos**
Zeneszerző: **Czapp Ferenc**
Koreográfus: **Barta Dóra**
Rendező: **Kuthy Ágnes**

Játsszák:

**Apró Ernő, Fülöp József, Horgas Ráhel, Hrisztov Toma,
Keller-Dénes Emőke, Krucsó Júlia Rita, Szekeres Máté**

Zenészek:

**Farkas Péter-gitár, Kuzsella Ákos-dob, Pallagi Gábor/Sági József-
trombita, Révész Tamás-basszusgitár, Vass-Eysen Ákos-zongora**

A segédanyagot összeállította: **Végvári Viktória**

BEVEZETŐ

Bámulatos Balabán, a hiú király felteszi lányainak a kérdést: mennyire szeretik őt? A két idősebb lány vége nincs hízelkedésbe kezd, a legkisebb lány válasza azonban egyszerű: úgy szereti édesapját, mint az emberek a sót. Ez az egyszerű válasz vérig sérti a királyt: haragjában elúzi birodalmából legkisebb gyermekét, aki beáll segédszakácsnak a szomszéd király udvarába...

Lehet beszélni a szeretetről? Szavakba lehet önteni, mit érez az ember? És mi van, ha szavainkat félreértik? Mi van, ha épp az ért félre minket, akit annyira szeretünk? Mi van, ha annyira félreért minket, hogy világgá kerget? Merre keressük elvesztett szeretetét?

A segédanyag játécai segítségével mi is a mese szereplőivé válunk: miközben kijárjuk a segédszakács-képző iskolát, mindent megtudunk a sóról, megtervezhetjük Veronka és Valentin lakodalmi menüjét, és gondolkozhatunk rajta, hogyan is jó szeretni a másikat...

A játékok és feladatok most is ajánlatok, időnktől és a rendelkezésünkre álló eszközöktől függően válogassunk közülük: egy-egy játék is alkalmas lehet a bábszínházi élmény előkészítésére vagy felidézésére, de akár többalkalmas játéksorokat is összeállíthatunk.

A játékokhoz szükségünk lesz alapvető rajz- és konyhai eszközökre, vízfestékre, papírokra, ollóra, ragasztóra – és természetesen sóra.

A segédanyag 6 éven felüli iskolásoknak készült.

JÓ JÁTÉKOT KÍVÁNUNK!

**A JÁTÉKOK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁHOZ
AZ KÖNYVEK VOLTAK SEGÍTSÉGÜNKRE:**

Bajzáth Mária válogatása: **Mi a legerősebb a világon? 400 találós kérdés és talányos mesék a világ minden tájáról.** Kolibri Kiadó, 2017

Bújj, bújj, zöld ág... Népi gyermekjátékok. Szerk.: Kovács Ágnes. Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1976

Polcz Alaine: **Főzzünk örömmel!** Kalligram, 2003

NaCl, avagy SÓS játékok

MI MINDENBEN VAN SÓ?

Gondolkoztatok már rajta, mi mindenben van só? Gyűjtsük össze, mi minden jut eszünkbe a sóról! Segíthet ebben az előadás dala:

*Kell a só a főzelékbe,
levesbe, krumplicipürébe,
kell a só a szaftba, szószba,
kell, ha édesség jön szóba...*

*Tartósít a só – és gyógyít:
sóval találhatunk gyógyírt
Sós izzadság, sós a könny –
a só mindig szembejön.*

*Hogyha kicsit körbejárunk,
szinte mindenben találunk:
van só barlang; sós a tenger,
sót használ a legtöbb ember...*

*Érhet minket bármi válság –
olyan, mint egy jókívánság,
mondhatni: mindenre jó
a só, a só, a só, a só!*

...és vajon tudjátok, hogy:

Melyik só nem olvad el a víztől? (A korsó)

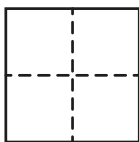
Melyik só terem? (A borsó)

Melyik sónak van nyele? (Az ásnak)

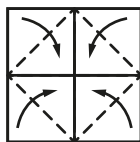
Sótartó

A régi időkben a só olyan értékes fűszer volt, hogy az emberek fizetőeszközként is használták, sóval fizettek pénz helyett. Milyen jó, hogy nekünk rengeteg sónk lehet, de vajon hol tartsuk ezt a kincset? Hajtogassunk sótartót!

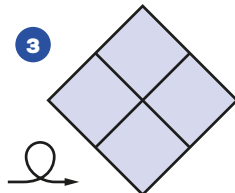
1



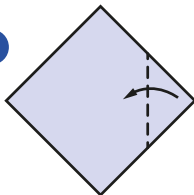
2



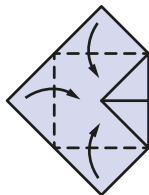
3



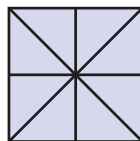
4



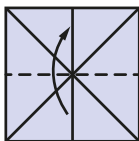
5



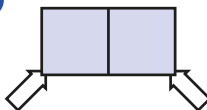
6



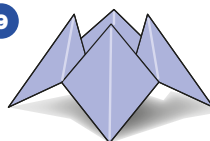
7



8



9



Ha sótartókat megfordítjuk, játszhatunk vele csiki-csuki játékot! A behajtogatott kis háromszögek alá elrejthetjük, odarajzolhatjuk titkos üzenetünket: nekünk mi a legkedvesebb a világon?

Sókristály

Jártatok már sóbarlangban? Láttatok már sókristályokat? Ha elég türelmesek vagyunk, mi is növeszthetünk csodás kristályokat, figyelhetjük, ahogy növekednek.

Ehhez befőttesüvegre, sóra, jégkrém-pálcikára vagy ceruzára, minél durvább anyagú spárgára és forró vízre lesz szükségünk. Ha színes kristályokat szeretnénk, készítsünk elő ételfestéket is!

Töltsük tele félig a befőttesüveget forró vízzel. Folyamatosan kevergetve adjunk a vízhez annyi sót, hogy már ne oldódjon fel a vízben. Ha szeretnénk, adjuk hozzá az ételfestéket. A jégkrémes pálcikára vagy a ceruzára jó erősen kössük rá a madzagot, majd lógassuk a vízbe úgy, hogy ne érjen az edény falához. A pálcikát helyezzük az üveg tetejére, és nincs is más dolgunk, mint napról napra figyelni, hogyan születtek a kristályok (ehhez bizony egy-két hétre is szükségünk lehet!)

Sófestmény

Mialatt a kristályok növekednek, készítsük el a mese kedvenc szereplőjének portréját sóból! Rajzlapon ragasztóval húzzuk meg a körvonalakat, majd a ragasztóvonalakra sót szórunk. Amikor a ragasztó megszáradt, a sót vízfestékekkel színezhetjük. Nagyon különleges képek készülhetnek így, ha gondoljátok, fényképezzétek le, és küldjétek el a portrékat a bábszínháznak!

(Kisebbek számára érdemes a képet előkészíteni: felragasztani a fejek só-formáját, ezt a gyerekek díszíthetik, és hozzá is rajzolhatnak).

Szakácsművészet só-liszt gyurmával

Ezzel a játékkal már a Segédszakácsképző Iskola felvételi próbáján veszünk részt! Az új segédszakácsok első feladata az lesz, hogy csodás esküvői lakomát főzzenek ki Veronka és Valentin lagzijára!

Kezdjük Balabán király kedvenc ételeivel:

Előételként friss oregánóval marinált csiperkét tálalunk, majd tejszínes habarással készített szerecsendiós spárga krémlevest, a főétel fohagy-mában pácolt csirkemell krumplipürével és dinsztelt káposztával.

Milyennek képzelitek ezeket a fogásokat? Formázzuk meg Balabán kedvenceit só-liszt gyurmából!

Egy jó adag gyurma receptje: 20 dkg lisztet, 20 dkg sót és 2-3 evőkanál étolajat összekeverünk 125 ml vízzel, összedolgozzuk. A formázás (esetleg festés) után előmelegített sütőben, 100-110 fokon, kb. 30-40 perc alatt kiszárítjuk.

Ha elég türelmesek voltunk, van sókristályunk, sótartónk, sóképünk, és Balabán kedvenceit is el tudjuk készíteni, nekivághatunk a Segédszakácsképző Iskola három nagy próbájának!

De előtte még edzésként fogócskázunk egyet:

Só, só, paprika

Ebben a fogócskában a játékosok a fogó körül ugrálnak, és közben mondogatják: Só, só, só!, de ha a fogó közeledik hozzájuk, azt kiáltják: Paprika, paprika!, és gyorsan leguggolnak – ilyenkor nem lehet őket elkapni. A fogónak tovább kell futnia azok után, akik Só!-t kiáltanak. Ha valakit sikerül megfogni, ő lesz a fogó.

A Segédszakácsképző Iskola HÁROM PRÓBÁJA

Három feladat és néhány perc: ennyi áll rendelkezésünkre, hogy kiderítsük, önök közül ki lehet új segédszakács. A legügyesebb, a leggyorsabb, a legtapasztaltabb emberekre van szükségünk – úgyhogy igyekezzenek minden feladatot komolyan venni!

Szerencsére ezeket a próbákat együtt, csapatként is teljesíthetjük!

Első próba – mindenkinek a szája íze szerint!

Balabán király kedvenc ételeit mindannyian jól ismerjük – de vajon tudjuk-e a társainkról, ők mit szeretnek?

Zenére járkalunk, táncolunk a szobában. Amikor a zene elhallgat, gyorsan keresünk egy párt, kezét fogunk vele, de bemutatkozás helyett a kedvenc ételünk nevét mondjuk neki. Ezt jó párszor megismételjük. Próbáljunk meg minél több kedvenc ételt megjegyezni! A játék végén a játékvezető körbe jár, megérinti egy-egy játékos vállát, a többieknek pedig meg kell mondaniuk, mi az illető kedvenc étele. Ha mindekiét tudja valaki, teljesítettük a próbát!

Második próba – terítő show

Veronka és Valentin lakodalmukon régi szokás szerint kenyérrel és sóval fogják köszönteni vendégeiket. Igen ám, de a vacsorához teríték-

re is szükség lesz! Meg tudunk gyorsan teríteni az ifjú párnak? (Vagy akár az egész vendégseregnek?) Beszéljük meg, hogyan néz ki egy szabályos teríték, hova kerül a tányér, a pohár, az evőeszközök (a játékban célszerű műanyag vagy papír eszközöket használni). Két csapat versenyez, az győz, aki gyorsabban, hiba nélkül elkészít egy terítéket. A játékosok sorverseny-szerűen, egyesével viszik helyükre a teríték elemeit, amelyek lehetnek: terítő, lapos- és mélytányér, pohár, kanál, villa, kés, szalvéta.

Ha elkészül a két teríték, kiálltuk a próbát!

Harmadik próba – talányos receptek

Gusztáv séfnek különleges szakácskönyve van: a receptekben a hozzávalók neve helyett egy-egy találós kérdés olvasható. Vajon meg tudjuk fejteni, milyen hozzávalókra lesz szükségünk az esküvői lakomához? Érdekes a megfejtéseket a piacon keresni, a bábszínházba jövet-menet! A hozzávalókat rajzoljuk le, és beszéljük meg, melyik hozzávalóból milyen étel készülhet! (Kitalálhatunk mesebeli ételeket is!)

*Egy kis hordóban kétféle bor,
sárga és fehér.
Ha egyszer csapra vered,
többé be nem zárod. Mi az? (Tojás)*

*Zöld istállóban fekete lovak piros szénát esznek.
Mi az? (Görögdinnye)*

*Hosszú száron zöld baba,
korán nő a bajusza,
egyszer aztán szétfeslik,
és a babát kiveszik. (Kukorica)*

*Szereted, vagy nem szereted,
ha pucolod, megkönnyezed. Mi az? (Hagyma)*

*Tű meg cérna nélkül,
Gyöngyös függő készül.
Isten teremtette,
az ember leszedte. (Szőlő)*

*Kicsi fején nagy kalap,
kuporog a fa alatt. Mi az? (Gomba)*

*Zsákocskából egy sereg,
minden zsákban öt gyerek. Mi az? (Borsó)*

*Négyen laknak egy házban,
úri méltóságban,
ablak nélkül való,
csinálatlan házban. (Dió)*

*Egy háznak se ajtaja, se ablaka,
mégis ezer fekete kisasszony lakja. (Mák)*

Ha összeállt a menüsor, megvan a harmadik próba is, jöhet az élet sa-
va-borsa!

Mint az emberek a SÓT...!

Miután kiálltuk a próbákat, és csodálatosan előkészítettük a lakodalmat, ünnepeljük meg együtt az ifjú párt!

Nászajándék

Valentin borzasztóan szeretné valamivel meglepni Veronkát az esküvőn, valami olyan meglepetéssel, aminek Veronka igazán örül, és amivel megmutathatja neki, mennyire szereti. Kisebb csapatokban találjatok ki egy-egy meglepetést Veronkának! Szerintetek minek örülne legjobban? Miért?

Ha valamilyen tárggyal lepnétek meg Veronkát, rajzoljátok le együtt (ez lehet valami csodás, varázslatos képességekkel rendelkező tárgy is!) Ha a meglepetés egy esemény, játsszátok el szavak nélkül a többieknek – vajon kitalálják, mi történik?

Veronka köszönete

Ezen a lagzin nem csak az ifjú pár kap ajándékot: Veronka kitalálta, hogy minden segédszakácsának – akik csodás munkát végeztek – jár a kötetnyére egy különleges jelvényt, ami a viselőjét boldoggá teszi. Válasszatok egy párt, és tervezzétek meg a párotok jelvényét! Ha elkészült, ajándékozzátok meg egymást!

Sóbálvány-tánc

Veronka és Valentin a lagzin olyan táncot szeretnének járni, ami megmutatja, mennyire szeretik egymást. Ki tudjuk fejezni egy-egy mozdulattal, szavak nélkül a szeretetünket? Készítsünk sóbálvány-szobrokat ezekről a mozdulatokról! Ha találtunk három-négy ilyen gesztust, kezdődhet a tánc! Fűzzük bele ezeket a mozdulatokat a táncunkba! A végén pedig jöhet egy nagy ölelés!

JÓ SZÓRAKOZÁST!

CIRÓKA BÁBSZÍNHÁZ – 2024.



web: ciroka.hu • facebook: [ciroka.babszinhaz](https://www.facebook.com/ciroka.babszinhaz)